

Yksipuolisuus voi olla iso riski

► Tarkistuslista yrityksen riskialttiuden ja haavoittuvuuden tarkasteluun yksipuolisuuden näkökulmasta. Toimiessaan yksipuolisesti yrityksellä on ”vain yhdenlaisia munia, jotka on kaikki pantu samaan koriin”. Kun jotain ikävää sattuu ja riski toteutuu, yksipuolisesti toiminut yritys saattaa joutua pahaan pulaan.

Miten tunnistat yksipuolisuuden?

Arvioi yrityksesi yksipuolisuutta siten, että käyt läpi oheisen kysymyssarjan ja merkitset rastin kunkin kysymyksen kohdalle yrityksessä vallitsevan tilanteen mukaisesti.

Yksipuolisuus	Kyllä	Ei	Mahdollinen seuraus
1. Tekeekö yrityksen tärkeät päätökset vain yksi henkilö?	☐	☐	Jos tämä henkilö menetetään, yrityksen päätöksenteko lamaantuu.
2. Onko suurimman asiakkaan osuus liikevaihdosta yli 30 % ?	☐	☐	Suurimman asiakkaan menetykset aiheuttaa kertaheitolla suuren ”loven” yrityksen tuloihin.
3. Onko jollakin avainhenkilöllä sellaisia tietoja tai taitoja, joita ei ole kukaan muulla?	☐	☐	Jos tämä henkilö menetetään, yrityksen jokin toiminto lamaantuu.
4. Onko vieraan pääoman osuus yli 50 % koko pääomasta?	☐	☐	Yrityksen riskinkantokyky on heikko ja yritys on herkkä esimerkiksi korkotason vaihteluille.
5. Säilytetäänkö yritykselle tärkeitä tietoja vain yhdessä paikassa?	☐	☐	Vahinko tai varkaus lamaannuttaa ainakin hetkeksi yrityksen toiminnan.
6. Onko yksittäisen tuotteen tai palvelun osuus yrityksen toiminnassa hallitseva?	☐	☐	Päätuotteen kysynnän romahtaessa yrityksen haavoittuvuus kasvaa.
7. Hankitaanko pääosa tuotteista tai palveluista yhdeltä toimittajalta tai alihankkijalta?	☐	☐	Yritys on riippuvainen toimittajasta ja tämän riskeistä.
8. Hankitaanko pääosa raaka-aineista yhdeltä toimittajalta?	☐	☐	Yritys on riippuvainen toimittajasta ja tämän riskeistä.
9. Ovatko varastot yhdessä tilassa?	☐	☐	Yritys voi kerralla menettää koko varastonsa.
10. Onko yrityksellä käytössä vain yksi jakelutie?	☐	☐	Uuden jakelutiepäätöksen tekeminen vie aikaa ja aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.

Yksipuolisuus

Kyllä

Ei

Mahdollinen seuraus

11. Onko yrityksen vienti keskittynyt yhteen maahan?

Haavoittuvuus kasvaa. Yritys on riippuvainen yhdestä vientimaasta.

12. Käytetäänkö tuotannossa pääasiassa vain yhtä konetta?

Avainkoneen menetys tai pitkäaikainen konerikko aiheuttaa tuotannon keskeytymisen.

13. Onko yrityksen palveluksessa paljon samanikäisiä henkilöitä?

Kaikki työntekijät jäävät eläkkeelle samaan aikaan.

14. Miten muuten yritys toimii yksipuolisesti? Kuvaile tilannetta itse!

Kyllä

Ei

Vastausten lukumäärä

_____

_____

Tuloksen tulkinta

Arvioit edellä yrityksesi yksipuolisuuden luonnetta. Mitä enemmän "Kyllä" -vastauksia lomakkeeseen sait, sitä enemmän sinun on syytä kiinnittää huomiota yksipuolisuuden torjumiseen. "Kyllä" -vastaus ilmentää tietyn alueen riskialttiutta, mutta vastausten painoarvot eivät välttämättä ole yhteismitallisia. Jokainen "kyllä" -vastaus merkitsee kuitenkin uhan mahdollisuutta, joten kaikkien "kyllä" -vastausten taustoja ja seurausvaikutuksia on syytä puntaroida erityisen huolellisesti.

Mitä tehdä?

Yksipuolisuuden poistaminen voi olla vaikeaa tai joskus jopa mahdotonta. Yrityksen tulee pohtia keinoja yksipuolisuudesta aiheutuvien riskien pienentämiseksi. Näitä riskejä voidaan usein purkaa perinteisillä riskienhallintamenetelmillä. Sovella vanhoja, hyväksi havaittuja keinoja ja ideoi uusia,

kenties ainoastaan oman yrityksesi tarpeisiin soveltuvia keinoja. Tässä muutamia vinkkejä:

- Suunnittele, miten tietotaitoa voidaan jakaa ja osaamista kehittää!
- Pohdi, voidaanko asiakasrakennetta muuttaa ja monipuolistaa.
- Hyväkin tuote vanhenee. Menestyvä yritys pysyy ajan tasalla kehittämällä uusia tuotteita.
- Toimivat varajärjestelmät kohentavat aina yrityksen riskienhallintaa!
- Riski voidaan siirtää esimerkiksi sopimuksin. Alihankintasuhteisiin liittyvää riskiä voidaan hallita hyvällä sopimuspolitiikalla.

Laatijat: Janne Engblom, Arto Suominen ja Sanna-Mari Krappe, Tukkk. Copyright © 1998 PK-RH -hanke. Työvälinesarjan ovat pääosin rahoittaneet Euroopan sosiaalirahasto ja sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto sekä Työsuojelurahasto. Versio 1.0. 27.8.1998. Tiedosto: kor-ii-yksipuolisuus.doc

Muista, että riskienhallintapäätökset ovat aina tapauskohtaisia!